

Klagande

NN

Det överklagade beslutet

Centrala studiestödsnämndens
(CSN) beslut den 3 juli 2024

Saken

Omställningsstudiestöd; utbildning

Överklagandenämndens beslut

Överklagandenämnden avslår överklagandet.

Överklagandenämndens beslut får enligt 47 § andra stycket i lagen om omställningsstudiestöd inte överklagas.

Ärendet

NN ansökte om omställningsstudiestöd för studier på utbildningen Engelska i Brighton, England, som anordnas av Braheskolan Visingsö folkhögskola under tiden den 19 augusti 2024 – den 20 december 2024.

CSN beslutade att NN inte får omställningsstudiestöd för studier vid utbildningen "Engelska i Brighton, England" som anordnas av Braheskolan Visingsö folkhögskola, med motiveringen att utlandsstudier inte ger rätt till omställningsstudiestöd.

NN överklagade beslutet och redogjorde för skälen till att hon behöver gå just denna utbildning. Hon hänvisade vidare till att det på den svenska folkhögskolans hemsida står att utbildningen är CSN-berättigad.

CSN överlämnade överklagandet och handlingarna i ärendet samt anförde följande i ett yttrande. Av 13 § lag (2022:856) om omställningsstudiestöd framgår att omställningsstudiestöd får lämnas för utbildning vid en läroanstalt i Sverige och hos en annan utbildningsanordnare i landet. Regeringen kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela föreskrifter om undantag från att omställningsstudiestöd ska få lämnas för utbildning hos en annan utbildningsanordnare i landet.

I 11 § förordningen (2022:857) om omställningsstudiestöd anges att omställningsstudiestöd endast får lämnas för studier i Sverige enligt 13 § i lagen. Med studier i Sverige avses studier som inte anses vara utlandsstudier enligt 3 kap. 20 § studiestödsförordningen (2000:655). Definitionen av utlandsstudier innebär att utlandsstudier avser studier som bedrivs utanför Sverige, oavsett om den studerande

är antagen vid en skola i utlandet eller vid en skola i Sverige. Det innebär att en studerande som är antagen till en skola i Sverige och som bedriver studier utomlands anses bedriva utlandsstudier. Det gäller också om en svensk skola förlägger delar av eller hela sin utbildning vid en utländsk skola. Då den faktiska utbildningen inte ger rätt till omställningsstudiestöd har CSN inte prövat alla villkor som måste uppfyllas för att omställningsstudiestöd ska kunna lämnas. Av NNs uppgifter framgår inget annat än att hon ska studera i Storbritannien och CSN anser därför att överklagandet ska avslås.

NN har fått möjlighet att lämna synpunkter på CSN:s yttrande och har inkommit med en skrivelse där hon i huvudsak anförde följande. Hon anser att CSN har tagit fel beslut om hennes ansökan om omställningsstudiestöd. Hon redogjorde vidare i huvudsak för samma omständigheter som tidigare, men betonade även att det är en kurs som anordnas av en svensk folkhögskola.

CSN har därefter, genom dess rättsavdelning, på nämndens begäran inkommit med ett yttrande och anförde följande. Omställningsstudiestöd får endast lämnas för studier i Sverige. Omställningsstudiestöd kan således inte lämnas för studier som i studiestödsrättslig mening definieras som utlandsstudier. Av 3 kap. 20 § studiestödsförordningen följer att studier som bedrivs utanför Sverige ska anses vara utlandsstudier, oavsett om den studerande är antagen vid en läroanstalt utomlands eller i Sverige. Frågan i ärendet är därmed om de aktuella studierna är utlandsstudier eller studier i Sverige.

NN ska läsa en utbildning i engelska som anordnas av Braheskolan Visingsö folkhögskola, men som bedrivs vid ett lärcenter i Brighton i England. Hon är antagen vid den svenska folkhögskolan, men den svenska skolan har förlagt utbildningen vid ett utländskt lärcenter. I och med att studierna bedrivs utomlands anser CSN att det i studiestödsrättslig mening är fråga om utlandsstudier, och inte om studier i Sverige. Det innebär att omställningsstudiestöd inte kan beviljas för den sökta utbildningen. CSN anser därför att överklagandet bör avslås.

NN har fått möjlighet att lämna synpunkter på CSN:s yttrande och hon har inkommit med en skrivelse där hon i huvudsak anförde följande. Hon vill betona hur värdefullt det är för henne att lära sig engelska på plats i Brighton. Hon vill även åberopa ett informationsmejl hon fått av folkhögskolan där de informerar om möjligheten att söka studiemedel för utlandsstudier vid folkhögskola.

Författningsbestämmelser

Av 13 § lag (2022:856) om omställningsstudiestöd framgår bland annat att omställningsstudiestöd får lämnas för utbildning vid en läroanstalt i Sverige och hos en annan utbildningsanordnare i landet.

I 11 § förordningen (2022:857) om omställningsstudiestöd anges att omställningsstudiestöd endast får lämnas för studier i Sverige enligt 13 § i lagen. Med studier i Sverige avses studier som inte anses vara utlandsstudier enligt 3 kap. 20 § studiestödsförordningen (2000:655).

Av 3 kap 20 § studiestödsförordning (2000:655) framgår följande. För utlandsstudier enligt 3 kap. 23 § första stycket studiestödslagen (1999:1395) gäller 21-25 b §§. Studier som bedrivs utanför Sverige ska anses vara utlandsstudier oavsett om den studerande är antagen vid en läroanstalt utomlands eller i Sverige. Distansstudier ska anses vara utlandsstudier om den studerande är antagen vid en läroanstalt utomlands.

Överklagandenämndens bedömning

Överklagandenämnden konstaterar inledningsvis att vad nämnden har att pröva, inom ramen för det överklagade beslutet, är NNs ansökan om omställningsstudiestöd för att genom Braheskolan Visingsö folkhögskola läsa engelska i Brighton.

I förarbetena till lagen om omställningsstudiestöd (prop. 2021/22:176 s.189) anges bland annat följande. "Utlandsstudier bör inte ge möjlighet till omställningsstudiestöd. Med utlandsstudier menas sådana studier som anges i 3 kap. 20 § studiestödsförordningen, dvs. studier som bedrivs utanför Sverige oavsett om den studerade är antagen till studier vid en läroanstalt i Sverige eller utomlands."

I nämnda proposition uttalar regeringen även följande, s. 191. " Sammanfattningsvis föreslår regeringen att studier utomlands inte bör ge möjlighet till omställningsstudiestöd. Det beror framför allt på att riskerna för missbruk av systemet bedöms högre vid studier utomlands, men även på att utlandsstudier inte med samma tydlighet har en koppling till den svenska arbetsmarknaden som studier i Sverige. Därutöver anser regeringen att om utlandsstudier skulle ge rätt till omställningsstudiestöd så skulle det komplicera den redan omfattande prövningen och beräkningen av stödet ytterligare. Det finns ändå generösa möjligheter att studera i utlandet med hjälp av det ordinarie studiestödssystemet. Regeringen anser alltså att undantaget för utlandsstudier bör vara en del av omställningsstudiestödet. "

Överklagandenämnden konstaterar att annat inte har framkommit än att NN är antagen till en folkhögskola i Sverige, men att utbildningen kommer bedrivas i Storbritannien. De aktuella studierna är därmed att betrakta som utlandsstudier och ger därför inte rätt till omställningsstudiestöd. Överklagandet ska därför avslås.

Robert Dalman

Julia Haeggström

Beslutet har fattats av Eva Gullfeldt, ordförande, Robert Dalman, myndighetschef, samt ledamöterna Colin Andersson, Olof Edling, Gunilla Lavås, Jessica Levin, Helena Söderberg och Jenny Twana.

Föredragande: Julia Haeggström

Kopia till CSN och CSN:s Rättsavdelning